

Rehut

Yleistä

Rehulainsäädännöllä varmistetaan eläinten terveyden ja niistä saatavien elintarvikkeiden laadun turvaamiseksi rehujen laatua, turvallisuutta, jäljitettävyyttä sekä rehuista annettavien tietojen asianmukaisuutta. Rehujen tulee olla lainsäädännön vaatimusten mukaisia, aitoja, hyvälaatuisia, turvallisia ja eläinten ravitsemukseen sopivia. Lainsäädäntöä sovelletaan koko toimintaketjuun eli rehujen tuontiin, vientiin, valmistukseen, varastointiin, kuljetukseen ja käyttöön. Rehulainsäädännön toteutumista valvoo Elintarveturvallisuusvirasto Evira. Tullilaitos valvoo Eviran ohella rehujen maahantuontia ja maastavientiä.

Maahantuonnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kaikkea kolmansista maista tapahtuvaa rehujen fyysistä saapumista Suomeen, poislukien kauttakuljetus Suomen läpi ilman varastointia. Tällainen puhdas kauttakuljetus (= 3. maa-EU-3. maa) jää Tullin suorittaman rehuvalvonnan ulkopuolelle.

Eläinperäisten rehujen sekä heinän ja oljen maahantuontia valvotaan eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen yhteydessä lukuunottamatta Norjasta ja Islannista tuotavia kalasta saatavia rehuja, joita valvotaan kuten kasviperäisiä rehuja. Eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta vastaa Eviran valvontaosaston tuonti- ja markkinvalvontayksikön rajatarkastusjaosto.

Muiden kuin elinperäisten rehujen kuten kasviperäisten rehuaineiden ja rehuseosten, kivennäisrehujen, erityisten rehuaineiden sekä rehun lisäaineiden ja esiseosten valvonnasta vastaa Eviran valvontaosaston maatalouskemian yksikön rehujaosto (= *jatkossa Eviran rehuvalvonta*).

Tässä rajoituskäsikirjassa käsitellään rehujen maahantuonnin valvontaa poislukien eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen piiriin kuuluvat rehut.

Rehualan toimijan velvollisuudet vapaaseen liikkeeseen luovutettaessa

Rehualan toimijan tulee ilmoittaa toiminnastaan Elintarviketurvallisuusvirasto Eviraan rehuhygieniasetuksen (EY) N:o 183/2005 mukaista rekisteröintiä ja tarvittaessa hyväksyntää varten. Sekä rehun maahantuoja on sisämarkkinatuojien on tehtävä ilmoitus Eviran rehuvalvonnalle toiminnan aloittamisesta, lopettamisesta tai toiminnassa tapahtuvista muutoksista. Rehualan toimijan on pidettävä kirjaa valmistamistaan ja tuomistaan rehuvalmisteista, niiden määrästä ja valmistukseen käytetyistä raaka-aineista, ostoista ja myynneistä sekä varastoinnista. Maahantuotavan rehun pakkauksista tai kuljetusasiakirjoista tulee ilmetä pakkausmerkintävaatimuksia

vastaavat tiedot. Vain EU:ssa sallittuja rehun lisäaineita saa tuoda maahan EU:ssa markkinoille saatettavaksi.

Luettelo rehuhygienia-asetuksen (EY) N:o 183/2005 mukaisesti rekisteröidyistä toimijoista julkaistaan Eviran internetsivuilla:

http://www.evira.fi/portal/fi/kasvintuotanto_ja_rehut/rehut/.

Maahantuojilla ja kolmasmaaedustajilla on em. luettelossa ”toiminnot ja tuotetyypitunnuksesta” M-kirjain.

Luettelo sallituista rehun lisäaineista julkaistaan EU:n internetsivuilla (http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/registeradditives_en.htm).

Riskialtiiksi määriteltyjen valkuaisrehujen (liite 1) ja EU:n päätösten vuoksi erityisesti seurannassa olevien rehujen (liite 2) maahantuojien on tehtävä maahantuonnista ennakoilmoitus Eviraan ennen erän vastaanottamista. Ennakoilmoituksen perusteella Eviran rehuvalvonta arvioi näytteenottotarpeen ja järjestää näytteenoton.

Sellaisia rehun lisäaineita, lisäaineita sisältäviä esiseoksia ja rehuseoksia sekä erityisiä rehuaineita, joiden valmistajalta EU:ssa edellytetään hyväksyntää (em. rehuhygienia-asetuksen mukainen hyväksyminen'), saa tuoda maahan vain sellaisista tuotantolaitoksista, joilla on yhteisöön sijoittunut edustaja (maahantuojaja). Näiltä maahantuojilta edellytetään ilmoituksen tekemistä Eviran rehuvalvonnalle. Ilmoituksessa maahantuojaja sitoutuu takaamaan, että kolmannessa maassa sijaitseva tuotantolaitos täyttää rehuhygienia-asetuksen vaatimukset. Tiedot näistä tuotteista, niiden maahantuojista ja valmistajista on esitetty erillisessä taulukossa, joka löytyy Tullin sähköiseltä ilmoitustaululta: Yksiköt & Ryhmät – Rajoitukset - Kolmansien maiden rehuvalmisteiden tuotantolaitosten luettelo.

Rehualan toimijan velvollisuudet varastoinnissa

Varastoinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä rehujen asettamista tullivarastointimenettelyyn sekä sijoittamista vapaa-alueelle tai vapaavarastoon. Näihin varastoihin tuotavia rehuja koskevat samat näytteenottovaatimukset kuin vapaaseen liikkeeseen luovutettaessakin.

Riskialtiiksi määriteltyjen valkuaisrehujen (liite 1) ja EU:n päätösten vuoksi erityisseurannassa olevien rehujen (liite 2) maahantuojien on tehtävä maahantuonnista ennakoilmoitus Eviraan ennen erän vastaanottamista. Ennakoilmoituksen perusteella Eviran rehuvalvonta arvioi näytteenottotarpeen ja järjestää näytteenoton.

Sellaisten rehun lisäaineita, lisäaineita sisältäviä esiseoksia ja rehuseoksia sekä erityisiä rehuaineita, joiden valmistajalta EU:ssa edellytetään hyväksyntää

(em. rehuhygienia-asetuksen mukainen hyväksyminen'), saa tuoda maahan vain sellaisista tuotantolaitoksista, joilla on yhteisöön sijoittunut edustaja (maahantuojaja). Näiltä maahantuojilta edellytetään ilmoituksen tekemistä Eviran rehuvalvonnalle. Ilmoituksessa maahantuojaja sitoutuu takaamaan, että kolmannessa maassa sijaitseva tuotantolaitos täyttää rehuhygienia-asetuksen vaatimukset. Tiedot näistä tuotteista, niiden maahantuojista ja valmistajista on esitetty erillisessä taulukossa, joka löytyy Tullin sähköiseltä ilmoitustaululta: Yksiköt & Ryhmät – Tuontitullaus – Rajoitukset - Kolmansien maiden rehuvalmisteiden tuotantolaitosten luettelo.

Eviran rehuvalvonnan ja Tullin valvontatoimenpiteet vapaaseen liikkeeseen luovutettaessa ja varastoinnissa (=tullivarasto, vapaavarasto, vapaa-alue)

Rehujen maahantuontia tulee lainsäädännön mukaan valvoa järjestelmällisesti asiakirjatarkastuksin ja tarvittaessa fyysisin tarkastuksin.

Asiakirjatarkastuksen yhteydessä tarkistetaan, että

- o rehujen maahantuojat ovat rekisteröityjä tai hyväksytyjä
- o ainoastaan EU:ssa hyväksytyjä rehun lisäaineita ja erityisiä rehuaineita saatetaan yhteisössä markkinoille
- o tuoteselosteasiat ovat kunnossa.

Fyysinen tarkastus eli näytteenotto kohdistetaan pääsääntöisesti riskialttiisiin rehuihin Eviran rehuvalvonnan toimesta.

Valvonta on riskiperusteista ja rehut voidaan ryhmitellä neljään ryhmään valvontatoimien suhteen:

1. Rehut, joista otetaan aina näyte (vakiomenettely)

Erityisen riskialttiiksi määritellyistä rehuista (lista liitteessä 1) analysoidaan aina ainakin salmonella maahantuonnin yhteydessä eli rehusta otetaan näytteet. Eviran valtuuttamat tarkastajat suorittavat näytteenoton Eviran rehuvalvonnan ohjaamana. Rehun maahantuojan on mahdollista sopia näytteenottojärjestelyistä myös itse valtuutetun tarkastajan kanssa.

Näytteet otetaan laivan tai lastin purkauksen aikana tai varastosta. Rehuerä voidaan siirtää Tullin valvonnassa myös maahantuojan varastoon odottamaan Eviran näytteenottoa ja/tai tulosten valmistumista. Tutkimusten ajan erät ovat käyttökielossa ja Tulli voi saattaa tullausmenettelyt loppuun vasta tulosten valmistuttua kun Eviran rehuvalvonta on hyväksynyt erän maahantuotavaksi.

Rehuvalvonta faksaa hyväksyntä- tai kieltopäätöksen maahantuojalle ja tarvittaessa myös tullille (dokumenttina näytteenottopöytäkirja, joka on varustettu ”maahantuonti hyväksytty” tai ”maahantuonti kielletty” -leimalla).

Tulliviranomaisen on aina otettava yhteyttä Eviran rehuvalvontaan edellä mainittujen rehujen tullauksen yhteydessä, ellei Eviran valtuuttama tarkastaja ole saapunut ottamaan tai jo ottanut virallista näytettä, mikä näkyy "näyte otettu" leimana tulliasiakirjassa.

Eviran rehuvalvonta valvoo myös Norjasta ja Islannista tuotavia kalajauhoja. Kaikista maahantuotavista kalajauhoeristä otetaan näytteet kielletyn eläiproteiinin toteamiseksi eli myös kalajauho kuulu liitteen 1 luetteloon.

2. Rehut, joista otetaan usein/tietyllä tiheydellä näytteitä tai joita koskevat tuontiasiakirjat tarkastetaan aina EU-vaatimusten vuoksi.

Tietystä maasta tuotavalle, tietuystyyppiselle rehulle voi olla voimassa määräaikainen komission päätös, jossa esim. edellytetään että maahantuotavaan rehuun on oltava liitettynä tiettyä haitallista ainetta (esim. dioksiinitodistus guarkumissa) koskeva todistus tai ko. rehusta on otettava näytteitä. Nämä rehut esitetään liitteen 2 listassa.

Lisäksi ns. EU:n riskilistalle kuuluvia, muita kuin eläinperäisiä rehuja (= EY N:o 669/2009 mukaiset) pitää tutkia haitallisten aineiden varalta EU:n edellyttämällä tiheydellä. Nämä rehut esitetään myös liitteen 2 listalla.

Tulliviranomaisen on aina otettava yhteyttä Eviran rehuvalvontaan näiden rehujen tullauksen yhteydessä sen tarkistamiseksi tarvitaanko näytteenottoa ja täytyykö vaatimukset muilta osin. Näiden rehujen maahantuontiasiakirjoihin tulee aina olla liitettynä Eviran rehuvalvonnan merkinnöin varustettua CED-lomake (ns. yhteinen tuloasiakirja/common entry document), josta ilmenee tarvitaanko näytteenottoa ja siirtolupaa toimijan varastoon (= valvontapaikkaan) vai voidaan erä luovuttaa vapaaseen liikkeeseen. Silloin kun otetaan näyte, erät ovat tutkimusten ajan käyttökiellossa ja tullausmenettelyt saatetaan loppuun vasta tulosten valmistuttua vastaavalla tavalla kuin ryhmään 1 kuuluvien rehujen osalta. Eviran rehuvalvonta laittaa ns. riskilistalla olevien rehujen (= EY N:o 669/2009 mukaiset) CED-lomakkeisiin juoksevan tunnistenumeron – muita rehuja koskevia CED-lomakkeita ei numeroida.

3. Rehut, joiden maahantuonti voidaan sallia, jos rehun maahantuojan, rehun nimi ja rehun valmistaja ovat Eviran Tullille toimittamalla listalla

Tiettyjen rehun lisäaineita, lisäaineita sisältäviä esiseoksia ja rehuseoksia sekä erityisiä rehuaineita voidaan tuoda maahan kun maahantuojalla on ilmoittanut ko. tuotteet ja niiden valmistajat Eviralle. Kun tuote, sen valmistaja ja maahantuojat löytyvät listalta, joka on Tullin sähköisellä ilmoitustaululla: Yksiköt & Ryhmät – Rajoitukset - Kolmansien maiden rehuvalmisteiden tuotantolaitosten luettelo, Tulli voi sallia maahantuonnin ilman Eviralta erikseen tarvittavaa kannanottoa. Jos tietoja ei ole listassa Tullin tulee olla yhteydessä Eviran rehuvalvontaan.

Jos rehu kuitenkin on mainittu myös ns. EU:n riskilistalla (kts. kohta 2), tullausasiakirjojen tulee sisältää Eviran merkinnäin varustettu CED-lomake.

4. Muut kuin kohdissa 1-3 mainitut rehut

Muiden kuin edellä mainittujen ei-eläinperäisten rehujen - esim. useat kivennäisrehuaineet ja rehun lisäaineet - maahantuontia valvontaan pääsääntöisesti asiakirjatarkastuksin. Pistokoelunneisesti voidaan ottaa myös näytteitä.

Näiden rehujen maahantuonnin yhteydessä tullin tulee varmistaa Evirasta, otetaanko rehusta näytteitä ja voiko maahantuonnin sallia.

Myös näiden rehujen maahantuojien on mahdollista jo etukäteen varmistaa Eviran rehuvalvonnalta maahantuontiehdot tullauksen nopeuttamiseksi. Eviran rehuvalvonta ilmoittaa faxilla maahantuojalle ja tarvittaessa myös tullille, tarvitaanko näytteenottoa vai ei.

Luomurehuihin liittyvät erityispiirteet

Luonnonmukaisesti tuotettujen rehujen maahantuojien ja ensimmäisen vastaanottajan tulee kuulua Eviran luomurehujen valvontajärjestelmään. Luomurehujen tuontiin tarvitaan pääsääntöisesti Eviran lupa.

Mikäli maahantuotavan luomurehun tuontiasiakirjat eivät sisällä Eviran tuontilupaa, tulee tulliviranomaisen ottaa yhteyttä Eviran tuonti- ja markkinavalvontayksikön luomu ja kasvisten laatujaostoon sen tarkistamiseksi tarvitaanko tuontilupaa vai voidaanko tuonti sallia ilman sitä.

Muilta osin valvontatoimenpiteet määräytyvät edellä esitetyn ryhmittelyn 1-4 mukaan. Jos kyseessä on esimerkiksi soija (kuuluu ryhmään 1), otetaan näyte ja tullin tulee odottaa tulosten valmistusta ja Eviran hyväksyntä/kieltopäätöstä ennen tullauksen loppuunsaattamista.

Muuntogeenisiin rehuihin liittyvät erityispiirteet

Vain EU:ssa hyväksytyjä muutogeenisiä rehuja saa saattaa Suomessa markkinoille. Tällaisten rehujen tulee olla gm-merkittyjä. Rekisteri EU:ssa hyväksytyistä muutogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista on osoitteesta http://ec.europa.eu/food/dyna/gm_register/index_en.cfm

Hyväksytyt muutogeeniset rehut (gmo) eivät maahantuonnin yhteydessä aiheuta muutogeenisyyden vuoksi Tullilta erityistoimenpiteitä. Valvontatoimet määräytyvät edellä esitetyn ryhmittelyn 1-4 mukaan (valkuaisrehuaineista näytteenotto/kohta 1 jne.).

Lisäksi komissio voi erillisellä päätöksellä määrätä, että ei-luvallisen muutogeenisen organismin esiintymistä tietyin maan/maiden tietyissä tuotteissa on valvottava tehostetusti. Nämä rehut esitetään liitteen 2 listassa ja valvontatoimet määräytyvät ko. kohdan mukaisesti (yhteys Eviaraan).

Lääkerehuihin liittyvät erityispiirteet

Lääkerehua saa Suomessa saattaa markkinoille vain Eviran hyväksymä lääkerahun valmistaja tai jälleenmyyjä. Lääkevalmisteen tulee olla Suomessa hyväksytty tai lääkevalmisteen vaikuttavan aineen tulee olla sama kuin Suomessa hyväksytyn lääkevalmisteen vaikuttava aine. Suomeen maahantuotavan lääkerahun mukana on oltava lähtömaan toimivaltaisen viranomaisen antama lääkerahun sisämarkkinakauppaa ja maahantuontia koskeva todistus (malli lääkerehupäätöksessä 10/EEO/2008). Edellä mainittujen vaatimusten tarkastamiseksi Tullin on aina lääkerahujen maahantuonnin osalta otettava yhteyttä Eviran rehuvalvontaan.

Suomen kautta EU:iin kuljetettavat rehut

Jos toiseen EU:n jäsenvaltioon vietävää rehua ei saateta markkinnoille Suomessa, tulee maahantuojan täyttää ko. asiaa koskevan lomakkeen kohta A (MMM 11/09 mukainen, lomake myös tämän käsikirjan liitteenä 3) ja esittää se tullitoimipaikassa lisämerkintöjä varten. Tullitoimipaikka täyttää lomakkeen kohdat B ja C Eviran rehuvalvonnalta saatujen ohjeiden ja selvitysten perusteella.

Toimenpiteet maahantuontikiellon jälkeen

Evira rehuvalvonta voi määrätä maahantuontikieltoon asetetun rehun hyväksymällään tavalla käsiteltäväksi, hävitettäväksi, käytettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähettäjämaahan. Jos rehu käsitellään epäkohdan poistamiseksi (esim. soijarouheen hapotus salmonellabakteerian hävittämiseksi), maahantuontikielto voidaan purkaa sen jälkeen kun on osoitettu että laatu poikkeamaa ei enää todeta. Toimenpiteet tehdään Eviran määräyksestä Tullin valvonnassa.

Viranomaiset

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Muut kuin elämistä saatavat rehut:

Valvontaosasto, Maatalouskemian yksikkö, rehujaosto, fax +358 2077 25298, s-posti: rehutuonti@evira.fi

- Riitta Rannikko, puh 02077 25230 (riitta.rannikko@evira.fi)
- Anna-Kaisa Airaksinen, puh 0207725223 (anna-kaisa.airaksinen@evira.fi)
 - Tiedustelut lääkerehut: Marja Turunen, puh 02077 25227 (marja.turunen@evira.fi)
 - Tiedustelut gmo- ja luomurehut: Tiina O'Toole, puh 02077 25228 (Tiina.O'toole@evira.fi)

Luonnonmukaisesti tuotettujen rehujen maahantuontiluvat:

Eviran Valvontaosasto, Tuonti- ja Markkinvalvontayksikkö, luomu ja kasvien laatu –jaosto, fax +358 2077 25085

- Jaoston esimies Beata Meinander, puh.02077 25044

Eläimistä saatavien/eläinperäisten rehujen tuonti kolmansista maista:

Eviran Valvontaosasto, Tuonti- ja Markkinvalvontayksikkö, rajatarkastusjaosto

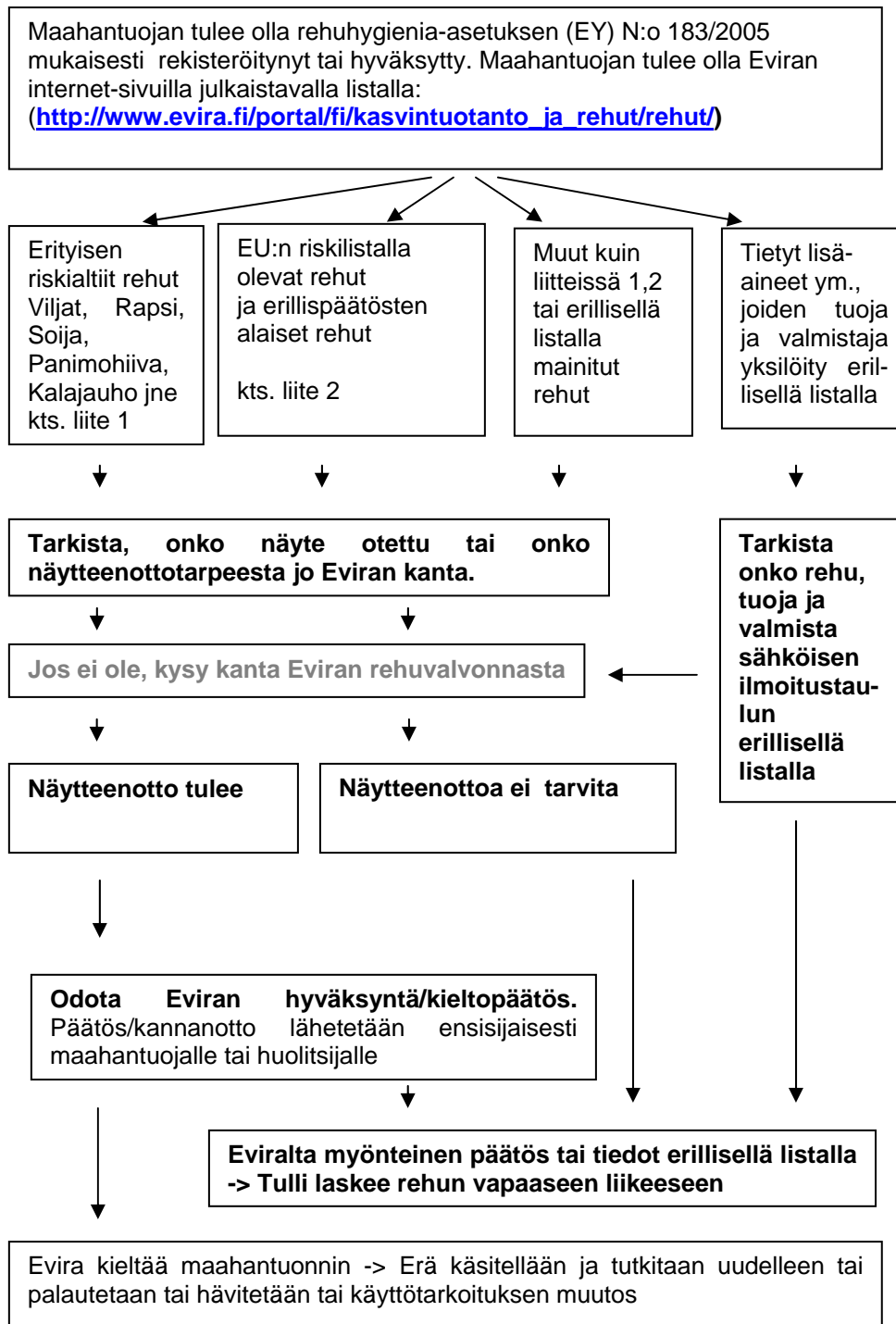
- Jaoston esimies Tarja Lehtonen, puh.02077 24243
- Eläinlääkintötarkastaja Jaana Vuolle, puh. 02077 24228

Sovellettava lainsäädäntö, muut kuin eläinperäiset rehut

Säädöksestä käytetty lyhenne ja säädösnumero	Säädöksen nimi
Valvonta-asetus (EY) N:o 882/2004	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta
Rehuhygienia-asetus (EY) N:o 183/2005	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rehuhygieniaa koskevista vaatimuksista
(EY) N:o 1829/2003 ja 1830/2003	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista
(EY) N:o 834/2007	Neuvoston asetus luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta.
(EY) N:o 889/2008	Komission asetus luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä luonnonmukaisen tuotannon, merkintöjen ja valvonnan osalta.
Lisäaine-asetus (EY) N:o 1831/2003	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista
TSE –asetus (EY) N:o 999/2001	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä
Riskirehuasetus (EY) N:o 669/2009	Komission asetus tiettyjen muiden kuin eläinperäisten rehujen ja elin-tarvikkeiden tuontia koskevasta tehostetusta virallisesta valvonnasta
RL 86/2008	Rehulaki
MMM:n 712/2008	MMM:n asetus rehualan toiminnanharjoittamisesta
MMM:n 11/2009	MMM:n asetus rehujen virallisen valvonnan järjestämisestä

MMMp 40/1999 ja 41/1999	MMM:n päätös rehuaineista ja rehuseoksista
Lisäaineasetus 43/05	MMM:n asetus rehun lisäaineista
MMMn 10/2008, 15/2009	MMM:n asetus haitallisista aineista, tuotteista ja eliöistä rehuissa
Lääkerehuasetus 10/EEO/2008	MMM:n asetus lääkerehuista

Kaavio muiden kuin eläinperäisten rehujen maahantuonnista



Liitteet

1. Luettelo rehuista, joista Evira ottaa aina näytteen (vakiomenettely)
2. Luettelo rehuista, joista Evira ottaa usein/tietyllä tiheydellä näytteitä ja/tai joiden tuontiasiakirjat Evira tarkastaa aina.
3. Kaavake, joka täytetään Suomen kautta tullaamatta kuljetettavista rehuista (MMM 712/2008).